

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 104/2010-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. R., B., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Lučenec v konaní vedenom pod sp. zn. 9 D 62/2008, Dnot 216/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. R. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. januára 2010 doručená sťažnosť J. R., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 D 62/2008, Dnot 216/2008.

V sťažnosti sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že v roku 1984 „*štátne notárstvo v Lučenci rozhodlo o vysporiadaní dedičstva po mojej starej mame... Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 2. 1. 1985.*“. Keďže označené rozhodnutie vydané v dedičskom

konaní nesprávne nevzalo do úvahy skutočnosť, že sťažovateľov starý otec prenechal sťažovateľovi časť dedičstva, sťažovateľ 7. apríla 2008 „*podal návrh na Okresný súd v Lučenci proti notárke, keď v r. 1984 nezapísala skutočnú celú čiastku...*“. Sťažovateľ bol nespokojný s nečinnosťou okresného súdu, preto 8. júla 2008 adresoval predsedovi okresného súdu sťažnosť na postup súdu. Predseda okresného súdu túto sťažnosť vyhodnotil ako neopodstatnenú. Konanie vyvolané sťažovateľom bolo právoplatne ukončené 4. mája 2009, Správa katastra v R. (ďalej len „správa katastra“) však listom z 29. júna 2009 vrátila rozhodnutie vydané v predmetnom konaní okresnému súdu pre účely vykonania opravy údajov o výmere dotknutej pozemkovej parcely. V právoplatnom dedičskom rozhodnutí bola uvedená výmera 115 050 m², kým v katastri nehnuteľností je zaevidovaná výmera 11 550 m². Správa katastra tak vyzvala okresný súd na zosúladenie dotknutých údajov.

Sťažnosťou sťažovateľ od ústavného súdu požaduje „*vydať rozhodnutie na odstránenie prieťahov aby Okresný súd v Lučenci prieťahy odstránil a bezodkladne odstránil chybu tak, aby... na katastri... zápis do listu vlastníctva mohol byť bezodkladne zapísaný*“. Sťažovateľ tiež žiada priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého výšku však nekonkretizoval.

Sťažovateľ taktiež požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v konaní o jeho sťažnosti. Na tento účel predložil spolu so sťažnosťou vyplnené potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 20 ods. 1 druhej vety zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) návrh na začatie konania pred ústavným súdom musí okrem iného obsahovať aj informáciu, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, teda v prípade konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ide o sťažnostný petit.

Aj keď sťažovateľ v predloženej sťažnosti nesformuloval v štylisticky ucelenej podobe sťažnostný petit, z obsahu odôvodnenia sťažnosti ústavný súd uzavrel, že sťažovateľ žiada vyslovenie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov s následným príkazom okresnému súdu vo veci vydania opravného rozhodnutia konať bez zbytočných prietáhov a priznať primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom,

ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáhoch (napr. IV. ÚS 331/04).

Ústavný súd z predloženej sťažnosti a jej príloh zistil, že konanie sp. zn. 9 D 62/2008, Dnot 216/2008 bolo právoplatne skončené 4. mája 2009. Aj keď to sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti výslovne neuviedol, a ani z príloh sťažnosti to nemožno jednoznačne zistiť, tvrdený dôvod porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov poukazuje na skutočnosť, že označené konanie právoplatne skončilo preňho priaznivým výsledkom, teda nedostatky právoplatných dedičských rozhodnutí z osemdesiatych rokov minulého storočia boli odstránené v jeho prospech. Ide o právoplatné odstránenie nedostatkov a v tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 142/03, I. ÚS 145/03).

Možno teda konštatovať, že stav právnej istoty v otázke rozsahu sťažovateľovho vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam, ktoré tvorili predmet dedičského konania, bol právoplatne nastolený 4. mája 2009. Preto v merite označeného konania okresného súdu už v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (19. január 2010) nemohlo dochádzať k zbytočným prietáhom. Pritom podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 34/99, II. ÚS 32/00, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 109/03) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte trvalo. Naznačený záver by ústavný súd mal viesť k odmietnutiu sťažnosti sťažovateľa pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Ústavný súd však neopomenul argumentáciu sťažovateľa, ktorý zbytočné prietahy identifikoval v postupe okresného súdu po doručení listu správy katastra vyzývajúceho okresný súd na opravu dedičského rozhodnutia, v ktorom je zjavná nesprávnosť. Pokiaľ totiž k oprave nedôjde procesne predpísaným spôsobom, správa katastra nedisponuje

bezvadným právnym titulom na príslušný záznam v katastri nehnuteľností. Z toho vyplýva, že právoplatné rozhodnutie okresného súdu vzhľadom na nevyhnutnosť následného záznamu v katastri nehnuteľností síce nastoľuje v sťažovateľovej veci právnu istotu v otázke rozsahu jeho vlastníckeho práva, avšak nemôže nájsť následné uplatnenie v praktickej rovine v tom zmysle, aby sťažovateľa definitívne a bez akýchkoľvek pochybností oprávňovalo s predmetom svojho vlastníctva nakladať v prisúdenom rozsahu.

Ústavný súd tak uzatvára, že aj nečinnosť okresného súdu vo veci vydania opravného uznesenia môže za určitých okolností vyvolať porušenie práva účastníka konania na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov.

V tejto súvislosti sa však ústavný súd berúc do úvahy okolnosti sťažovateľovho prípadu opätovne obracia k svojej ustálenej judikatúre, podľa ktorej nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 48/03, I. ÚS 154/03). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy tak môže vyplývať aj z toho, že jeho porušenie sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáchoch (napr. IV. ÚS 331/04). Inými slovami, intenzita, akou nečinnosť konajúceho súdu zasahuje právnu istotu účastníka konania, musí dosahovať úroveň zakladajúcu právomoc ústavného súdu konštatovať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Túto úroveň nie je možné stanoviť exaktne spôsobom aplikovateľným univerzálne, teda na všetky posudzované prípady. Ústavný súd musí vždy dôsledne skúmať skutkové okolnosti konkrétnej sťažnosti a z nich úroveň spomínanej intenzity zásahu do základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy určiť.

Keďže okresný súd sa s potrebou opravy právoplatného rozhodnutia vydaného v dedičskom konaní oboznámil na prelome júna a júla 2009 (list správy katastra bol vyhotovený 29. júna 2009) a sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 19. januára 2010, ústavný súd konštatuje, že nečinnosť okresného súdu vo veci vydania opravného rozhodnutia v rozsahu šiestich mesiacov aj napriek tomu, že vo svojej podstate

ide o formálny úkon súdu nevyžadujúci žiadne dokazovanie a náročné právne hodnotenie veci, nevyvoláva zásah do sťažovateľovej právnej istoty v takej intenzite, ktorá by odôvodňovala konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov. K tomuto záveru ústavný súd dospel aj s ohľadom na už konštatovanú nespornú skutočnosť právoplatného nastolenia stavu právnej istoty sťažovateľa v otázke rozsahu jeho vlastníctva k nehnuteľnosti tvoriacej predmet dedenia.

Z týchto dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku uznesenia. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa, predovšetkým návrhom na ustanovenie právneho zástupcu a návrhom na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia, nezaoberal.

Pre úplnosť ústavný súd poznamenáva, že toto jeho rozhodnutie nebráni sťažovateľovi opätovne sa obrátiť so sťažnosťou na ústavný súd, ak by v budúcnosti vo veci opravy právoplatného dedičského rozhodnutia okresným súdom dochádzalo k zbytočným prieťahom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2010